

3. Ivanov O. V. Klasy`chny`j kontent-analiz ta analiz tekstu: terminologichni ta metodologichni vidminnosti / O. V. Ivanov // Visny`k Xarkivs`kogo nacional`nogo universy`tetu imeni V. N. Karazina. – 2013. – № 1045. – S. 69–74.
4. Logvinenko V. Metody`ka formuvannya piznaval`noyi samostijnosti studentiv texnichny`x special`nostej v procesi vy`vchennya informacijno-komunikaty`vny`x texnologij : dy`s... kand. ped. nauk : 13.00.02 / Viktoriya Gry`gorivna Logvinenko ; Ukrayins`ka inzhenerno-pedagogichna akademiya. – X., 2005. – S. 192.
5. Ny`chkalo N. G. Transformaciya profesijno-texnichnoyi osvity` Ukrayiny` : monogr. / N. G. Ny`chkalo. – K. : Pedagogichna dumka, 2008. – S. 13–20.
6. Orlov V. V. Konkurentospromozhnist` molodi na ry`nku praci / V. V. Orlov // Naukovy`j visny`k. – 2010. – № 15. – S. 1–3.
7. Rabota v Ukray`ne: Spravochny`k kvaly`fy`kacy`onny`x karaktery`sty`k professy`j robotny`kov [Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu: <https://jobs.ua/dkhp/articles-164>). – Data zvernennya: 03.05.2018.
8. Rozporyadzhennya Kabinetu Ministriv Ukrayiny` vid 3 kvitnya 2017 r. № 275-r «Pro zatverdzhennya seredn`ostrokovogo planu priory`tetny`x dij Uryadu do 2020 roku ta planu priory`tetny`x dij Uryadu na 2017 rik». – Rezhy`m dostupu: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=249935442>). – Data zvernennya: 03.05.2018.
9. Sadon E. V. Professy`onal`nye kompetency`y` kak faktor stanovleny`ya kar`ery budushhego specy`aly`sta : dy`ss. ... kand. psy`xol. nauk : 19.00.03 / Elena Vlady`my`rovna Sadon. – Vlady`vostok, 2009. – S. 118.
10. Ukrayins`ko-rosijs`ky`j psy`xologichny`j tlumachny`j slovny`k / avt.-upor. Koporulina V. M. – Xarkiv : Fakt, 2006. – S. 38.

Отримано редакцією 23.05.2018 р.

УДК 377.3

DOI 10.31376/2410-0897-2018-2-37-111-117

Олена Олегівна Загіка,
кандидат педагогічних наук,
директор Вищого професійного
училища № 25 м. Хмельницького,
e-mail: zagika.olena@gmail.com

ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ МОДЕЛІ ФОРМУВАННЯ КАР`ЄРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

У статті розкрито концептуальні засади моделювання процесу формування в учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти здатності та готовності визначати власну траєкторію професійного розвитку, досягнення кар`єрного успіху та самовдосконалення на основі компетентнісної парадигми професійної освіти із застосуванням принципів та педагогічних умов системного, діяльнісного, адаптивного підходів до організації освітнього процесу. Запропоновано змістову характеристику цільового, змістового, організаційно-технологічного та діагностично-результативного структурних компонентів моделі формування кар`єрної компетентності майбутніх кваліфікованих фахівців у закладах професійної (професійно-технічної) освіти

Ключові слова: професійна освіта, професійна кар`єра, модель, кар`єрна компетентність.

Постановка проблеми. У сучасних ринкових умовах професійний (професійно-технічний) навчальний заклад має здійснювати підготовку висококваліфікованих, конкурентоспроможних, мобільних фахівців, які будуть успішно конкурувати на сучасному ринку праці. Для того, щоб в майбутньому отримати робоче місце, що найбільш відповідає інтересам і можливостям працівників, приносить моральне і матеріальне задоволення, кожен фахівець має прагнути до кар`єрного зростання, подальшого самовдосконалення та самореалізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми підготовки учнівської молоді до вибору професійної кар`єри вже досліджувались науковцями В. Біскупом, Д. Закатновим, В. Лозовецькою, Н. Нічкало, В. Орловим, М. Вовковінським та ін. Концептуальні засади формування в учнів ПТНЗ уявлень про професійний успіх, особливості формування готовності учнів ПТНЗ до вибору та реалізації професійної кар`єри розкрито, зокрема, С. Алексєвою, Д. Закатновим, В. Орловим та ін. Педагогічні технології підготовки учнівської молоді до вибору й реалізації професійної кар`єри вивчали, зокрема, Л. Злочевська, Ю. Павлов, В. Локшин. Дослідники та науковці переконані, що для формування у

майбутніх випускників здатності швидко адаптуватися в умовах, які висувають роботодавці, належна увага має приділятися кар'єрному консультуванню учнів у закладах професійної освіти, оскільки професійний успіх та кар'єра є невід'ємною складовою самореалізації людини, засобом і чинником, які сприяють самоствердженню особистості.

На підставі результатів теоретичного аналізу законодавчих і нормативно-правових документів, наукових праць, моніторингових досліджень сучасного стану педагогічної практики професійно-технічної освіти виокремлено низку суперечностей: між необхідністю формування в майбутніх фахівців здатності до розвитку власної кар'єри й недостатньою зорієнтованістю на це педагогічних технологій, що застосовуються в навчально-виробничому процесі; між сучасними вимогами до формування кар'єрної компетентності в учнів ПТНЗ та відсутністю відповідного навчально-методичного забезпечення цього процесу.

Формування мети статті. Розв'язання означених суперечностей зумовлює необхідність пошуку форм та методів формування кар'єрної компетентності майбутніх фахівців відповідно до сучасних запитів суспільства і ринку праці. Одним зі шляхів вирішення вищезазначених проблем є застосування компетентісно орієнтованих технологій навчання, спрямованих на розвиток професійно значущих якостей, професійної мотивації, оновлення змісту, форм і методів професійної підготовки.

Виклад основного матеріалу. Формування кар'єрної компетентності ми розглядаємо як процес, що об'єднує мету, зміст, дидактичний комплекс (принципи, педагогічні умови, завдання, методи, прийоми засоби, освітнє середовище) та результат навчально-виховного процесу, забезпечує формування в учнів системи знань, умінь, навичок, готовності до професійного успіху та визначення траєкторії власного професійного зростання.

З метою візуалізації етапів формування кар'єрної компетентності було розроблено модель формування кар'єрної компетентності майбутніх кваліфікованих фахівців у ПТНЗ, представлену у вигляді структурно-логічної схеми, що описує структуру якісно різних, однак взаємопов'язаних та взаємодіючих складових. Модель ґрунтується на провідних принципах теорії моделювання (наочність, визначеність, об'єктивність) та методологічних засадах системного, діяльнісного, компетентісного підходів (рис. 1)).

Основними структурними елементами, блоками моделі ми визначаємо такі:

– *цільовий*, що описує мету та завдання формування кар'єрної компетентності майбутнього випускника;

– *змістовий*, що характеризує змістову складову кар'єрної компетентності майбутнього фахівця та дидактичний комплекс (компоненти), на якому ґрунтується процес формування кар'єрної компетентності (основні методологічні підходи, дидактичні принципи та педагогічні умови формування кар'єрної компетентності, дидактичні завдання);

– *організаційно-технологічний*, який визначає основні способи організації навчальної діяльності учнів (методи, форми та засоби формування кар'єрної компетентності);

– *діагностично-результативний* – визначає показники та критерії оцінювання рівня сформованості кар'єрної компетентності, описує очікувані результати впровадження експериментальної навчальної програми «Професійний успіх і кар'єра».

Ураховуючи те, що в ході нашого дослідження ми вивчали проблеми формування кар'єрної компетентності майбутнього кваліфікованого фахівця, за основу нами прийнято низку ділових та особистих якостей, які визначають здатність та готовність випускника визначати власну траєкторію професійного розвитку, досягнення кар'єрного успіху та самовдосконалення, дозволять йому успішно адаптуватися на робочому місці та на ринку праці.

Складові цільового блоку моделі. Мета формування кар'єрної компетентності багатокomпонентна, складові її взаємопов'язані, взаємодоповнюють одна одну, реалізуються одночасно та відображають структуру кар'єрної компетентності:

– когнітивно-діяльнісний компонент – спрямовує навчальний процес на формування фахових знань, умінь та навичок з професії, визначення власних професійних можливостей та їх удосконалення;

– ціннісно-мотиваційний компонент, що забезпечує усвідомлення себе як суб'єкта професійної діяльності, вміння комунікації, наявність соціально орієнтованих позицій та установок, створення системи мотивацій власного професійного розвитку та вдосконалення;

– адаптивний компонент забезпечує вміння передбачити і підготуватися до змін, важливих у рамках даної професії, дає змогу свідомо оцінювати результати своєї діяльності та рівень власного розвитку.

Досягненню поставленої мети сприяє виконання завдань: визначення змісту професійної підготовки, його оновлення, адаптування та вдосконалення відповідно до вимог ринку праці; створення відповідного освітнього середовища, відбір та використання форм, методів та засобів організації навчально-пізнавальної діяльності, адекватних умовам майбутньої професійної діяльності.

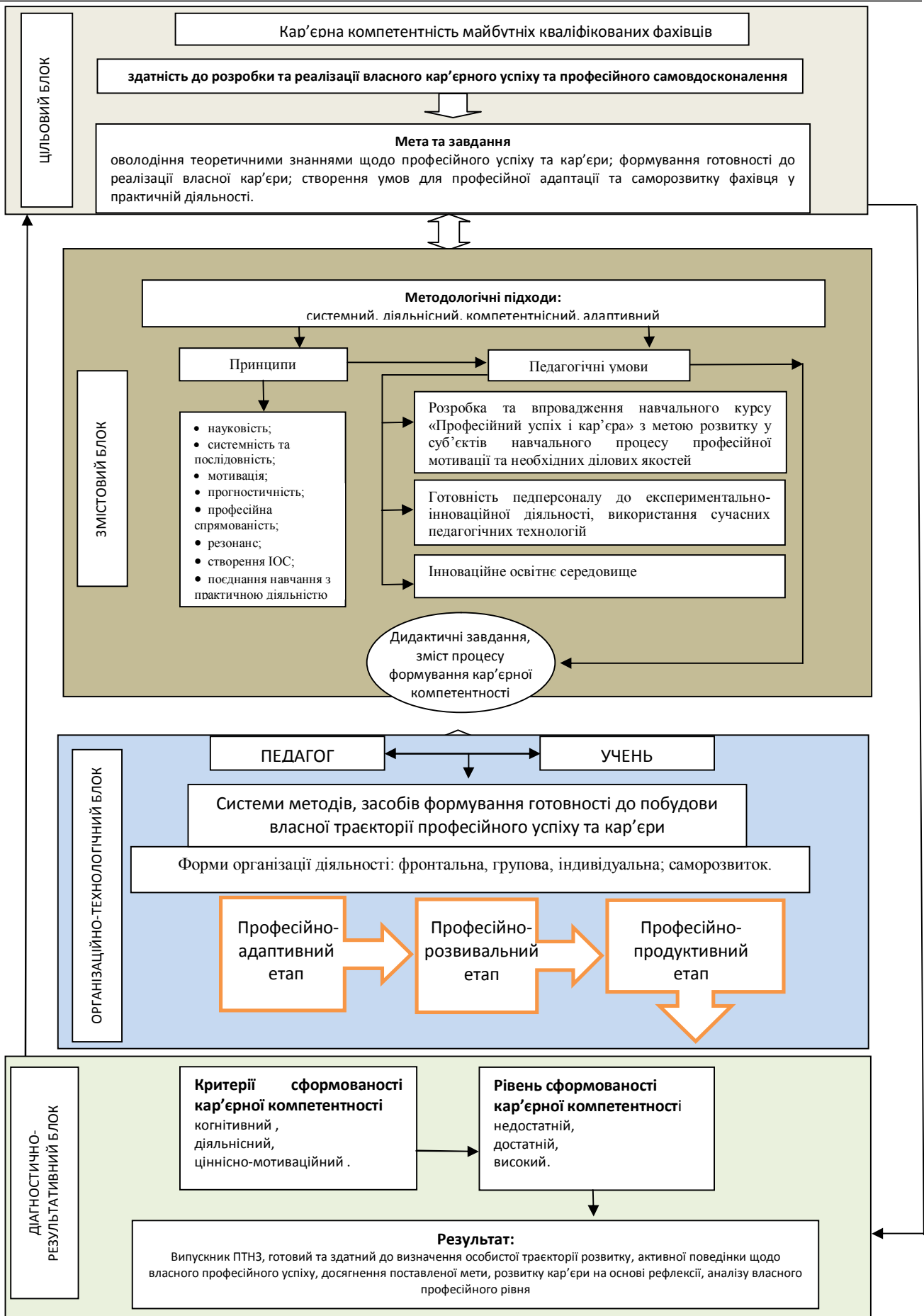

Рис. 1. Модель формування кар'єрної компетентності майбутніх фахівців в ПТНЗ
 Bуниск 37 / Issue 37

Складові змістового блоку моделі. Як ми зазначали раніше, основним методологічним підходом, що створює умови для досягнення поставленої мети, ми вважаємо компетентнісний як такий, що забезпечує можливість розвивати в учнів професійні та особистісні якості, орієнтовані на успішне входження випускника в ринок праці, швидку адаптацію до змінних умов середовища, формування відповідальності та навичок самоорганізації. Однак ми не відкидаємо інших сучасних педагогічних підходів. Зокрема, важливу роль у процесі формування кар'єрної компетентності відіграють діяльнісний, системний, інтегративний, технологічний та особистісно-зорієнтований підходи [1, с. 21]

Зазначені методологічні підходи, у свою чергу, пов'язані із комплексом принципів організації процесу підготовки майбутнього фахівця. Ефективність освітнього процесу, зокрема професійної підготовки, безумовно, залежить від дотримання загальнодидактичних та специфічних принципів. Особливу увагу приділяємо принципам, які вважаємо найбільш значущими в контексті формування кар'єрної компетентності фахівця, що створюють умови для розвитку людини в природному напрямі відповідно до її природних здібностей, а отже, позбавленому примусовості й активізувальному потенціалі можливості, забезпечують професійний успіх для випускників в ринкових умовах. Це такі принципи: науковості, системності та послідовності, створення відповідного освітнього середовища, резонансу, мотивації, прогностичності (адаптивність,) професійної спрямованості, поєднання навчання з виробничою діяльністю (моделювання професійної діяльності в навчальному закладі) [2; 4; 7].

З урахуванням викладених принципів виокремлюємо педагогічні умови, що визначають ефективність процесу формування кар'єрної компетентності майбутніх кваліфікованих фахівців.

Поняття «умова» в педагогіці розглядають як філософську категорію, в якій відображається відношення об'єкта до тих чинників, завдяки яким він виникає й існує; спосіб формування чого-небудь або зовнішня обставина середовища, яка є причиною якісних змін особистості; оптимальне поєднання різних факторів; необхідні й достатні обставини, за яких відбувається ефективний педагогічний процес; спеціально організований вплив на психолого-педагогічні фактори тощо. Як зауважує І. Підласий, педагогічні умови забезпечують реалізацію змісту навчання, оптимізують форми, методи, підходи, технологію організації навчального процесу як цілісної педагогічної системи [6, с. 280]. Педагогічні умови – це сукупність організаційних заходів у навчальному процесі, що забезпечують досягнення необхідного рівня знань, умінь, навичок у майбутніх фахівців, сприяють ефективності педагогічного процесу, що забезпечується активною цілеспрямованою діяльністю окремої особи чи групою людей [8, с. 243]. В. Радкевич виокремлює такі важливі педагогічні умови, як: використання сучасних педагогічних технологій (концентроване навчання); залучення студентів до самостійної, дослідно-пошукової діяльності, запровадження інноваційної системи контролю знань і вмінь майбутніх фахівців [9].

Взаємозв'язок педагогічних умов, їх навчальних та виховних складових, що здійснюють інтегрований вплив на учня як суб'єкта майбутньої професійної діяльності визначають дидактичні завдання та зміст процесу формування кар'єрної компетентності майбутніх фахівців. Такий вплив має здійснюватись цілеспрямовано, з дотриманням обґрунтованих педагогічних умов у спеціально створеному навчальному середовищі. Таким чином, ми виділяємо такі педагогічні умови: розроблення та впровадження навчального курсу «Професійний успіх та кар'єра», який є основою формування кар'єрної компетентності фахівця, розвитку в суб'єктів навчального процесу професійної мотивації та необхідних ділових якостей; формування інноваційного освітнього середовища (ІОС), використання сучасних педагогічних технологій; готовність педагогічного персоналу до експериментально-інноваційної діяльності.

Складові організаційно-технологічного блоку моделі. Постійна взаємодія учня із наставником, застосування індивідуального підходу, відбір та використання педагогом різних форм, методів, технологій у навчальному процесі, на наше переконання, є запорукою успішного формування професійної компетентності як у контексті формування фахових навичок, так і навичок соціалізації та адаптації у подальшій самостійній професійній діяльності.

Структура навчальної діяльності в процесі формування кар'єрної компетентності містить наступні етапи (компоненти): професійно-адаптивний компонент, який передбачає усвідомлення мети й пошук способів її досягнення, спираючись на раніше набуті знання, уміння й навички; метою професійно-розвивального компонента є формування вмінь, які ще не стали доскональними й потребують подальшого відпрацювання щодо застосування їх у практичній діяльності; професійно-продуктивний компонент має на меті формування професійних умінь, які є доскональними, відпрацьованими та можуть бути застосовані в стандартних виробничих ситуаціях [1, с. 119–120].

Кар'єрна компетентність формується і виявляється у спеціально створених педагогічних ситуаціях [2; 5; 10]. Різноманітність форм, методів та засобів організації навчального процесу дозволяє в різний спосіб та в різних умовах активізувати пізнавальну діяльність учнів та формувати готовність до

визначення траєкторії власної кар'єри, професійного успіху в майбутньому, враховуючи вже наявний рівень професійної підготовки [6; 7; 10]. Тому ми переконані, що відбір конкретних форм та методів має відбуватись із урахуванням конкретної педагогічної чи виробничої ситуації, тож вважаємо недоцільним виділяти кілька окремих методів навчання. Актуальним у цих умовах є навчальна діяльність, організована на засадах спрямованої самоорганізації та алгоритмі адаптивного управління, які дозволяють здійснювати прогностичне регулювання шляхом спільного прогнозування розвитку на основі зовнішнього аналізу і самоаналізу результатів, унесення змін у модель діяльності, використання виявлених резервів [3, с. 202–208].

Ефективність педагогічного впливу, безумовно, залежить від способу організації навчально-пізнавальної діяльності в процесі формування кар'єрної компетентності. Комплексне використання сучасних педагогічних технологій створює умови для досягнення спроектованого результату шляхом оптимального підбору та розподілу ресурсів, розширює можливості вирішення такого складного педагогічного завдання, як формування кар'єрної компетентності соціально активного випускника, конкурентного на ринку праці.

Складові діагностично-результативного блоку моделі. Рівень кар'єрної компетентності кваліфікованого робітника як суб'єкта діяльності характеризується здатністю активно, вмотивовано та усвідомлено застосовувати в реальній професійній діяльності конкретні професійні компетенції, які є результатом професійної освіти, досвіду практичної діяльності, рефлексії.

Найбільш значущими ми вважаємо такі компоненти кар'єрної компетентності:

- когнітивний – відображає обсяг та рівень фахових знань, дозволяє використовувати знання для вирішення професійних завдань;
- праксеологічний – визначає вміння передбачати наслідки і приймати ефективні рішення, застосовувати вміння й навички комунікації, працювати в команді, конфліктної взаємодії;
- ціннісно-мотиваційний – характеризує рефлексію, мотивацію до досягнення бажаних кар'єрних орієнтацій, особистісні ціннісні орієнтації, готовність до саморозвитку та самовдосконалення.

Ці характеристики використані нами в якості критеріїв сформованості кар'єрної компетентності. Рівень сформованості кар'єрної компетентності оцінюється за такою шкалою: недостатній, достатній, високий.

Висновки. Упровадження запропонованої моделі формування кар'єрної компетентності майбутніх кваліфікованих фахівців у закладах професійної (професійно-технічної) освіти забезпечить системне та послідовне створення сучасного освітнього середовища та педагогічних умов для розвитку кар'єрних орієнтацій, готовності до побудови власної траєкторії професійного розвитку та самовдосконалення. Це підвищить якість фахової підготовки, забезпечить умови для професійного навчання компетентного працівника, готового та здатного до активної поведінки щодо досягнення поставленої мети, рефлексії, аналізу власного професійного рівня.

Список використаних джерел та літератури

1. Загіка О. Формування професійної компетентності майбутніх агентів з постачання в професійно-технічних навчальних закладах : дис.... канд. пед. наук : 13.00.04 / Олена Олегівна Загіка; Інститут професійно технічної освіти НАПН України. – К., 2015. – 270 с.
2. Закатнов Д. О. Технології підготовки учнівської молоді до професійного самовизначення : монографія / Д. О. Закатнов. – К. : Педагог. думка, 2012. – 160 с.
3. Єльнікова Г. В. Адаптивне управління: сутність, характеристика, моніторингові системи : колективна монографія / Г. В. Єльнікова, Т. А. Борова, Г. А. Полякова та ін. [За заг. та наук. редакцією Г. В. Єльнікової]. – Чернівці : Технодрук, 2009. – 570 с.
4. Лозовецька В. Т. Професійна орієнтація молоді в умовах сучасного ринку праці : монографія. – Київ : ПТТО НАПН України, 2012. – 163 с.
5. Підготовка учнів ПТНЗ до планування й реалізації професійної кар'єри: теорія і практика : монографія / С. В. Алексєєва, Д. О. Закатнов, В. Ф. Орлов та ін.] ; за заг. ред. Д. О. Закатнова. – К. : Педагогічна думка, 2014. – 235 с.
6. Підласий І. П. Практична педагогіка або три технології: Інтерактивний підручник для педагогів ринкової системи освіти / І. П. Підласий. – К. : Видавничий дім «Слово», 2004. – 616 с.
7. Педагогічні технології підготовки учнівської молоді до вибору й реалізації професійної кар'єри : методичний посібник / Д. О. Закатнов, В. Ф. Орлов, Л. С. Злочевська, Ю. О. Павлов, В. С. Локшин. – Київ : ПТТО НАПН України, 2015. – 221 с.
8. Словник-довідник з професійної педагогіки / [ред.-упоряд. А. В. Семенова]. – Одеса : Пальміра, 2006. – 272 с.

9. Радкевич В. О. Педагогічні умови формування дослідницької культури педагогів професійної школи / В. О. Радкевич // Дидактика професійної школи : зб. наук. пр. / [редкол. : С. У. Гончаренко (голова), В. О. Радкевич, І. Є. Каньковський та ін.]. – Хмельницький, 2005. – Вип. 3. – С. 66–70.

10. Формування готовності учнів ПТНЗ до вибору й реалізації професійної кар'єри : методичний посібник / Д. О. Закатнов, В. Ф. Орлов, М. І. Вовковінський та ін.] ; за ред. Д. О. Закатнова. – К. : ПІТО НАПН України, 2015. – 188 с.

Елена Олеговна Загика,
кандидат педагогічних наук,
директор Вищого професійного
училища № 25 г. Хмельницького,
e-mail: zagika.olena@gmail.com

ТЕОРЕТИЧЕСКОЕ ОБОСНОВАНИЕ МОДЕЛИ ФОРМИРОВАНИЯ КАРЬЕРНОГО КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ КВАЛИФИЦИРОВАННЫХ СПЕЦИАЛИСТОВ В УЧРЕЖДЕНИЯХ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО (ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ТЕХНИЧЕСКОГО) ОБРАЗОВАНИЯ

В статье раскрыты концептуальные основы моделирования процесса формирования в учащихся учреждений профессионального (профессионально-технического) образования способности и готовности определять собственную траекторию профессионального развития, достижения карьерного успеха и самосовершенствования на основе компетентностной парадигмы профессионального образования, с применением принципов и педагогических условий системного, деятельностного, адаптивного подходов к организации образовательного процесса. Предложено содержательную характеристику целевого, содержательного, организационно-технологического и лечебно-результативного структурных компонентов модели формирования карьерной компетентности будущих квалифицированных специалистов в учреждениях профессионального (профессионально-технического) образования.

Ключевые слова: профессиональное образование, профессиональная карьера, модель, карьерная компетентность.

Olena Zahika,
Candidate of pedagogical sciences
Director of higher professional school
№ 25, Khmelnytsky,
e-mail: zagika.olena@gmail.com

THEORETICAL GROUNDS FOR MODEL OF FORMING THE CAREER COMPETENCY OF FUTURE QUALIFIED SPECIALISTS IN INSTITUTIONS OF PROFESSIONAL (VOCATIONAL) EDUCATION

***Introduction.** In today's market conditions, a professional (vocational) educational institution should train highly skilled, competitive, mobile professionals who should strive for career growth, further self-improvement and self-realization, will compete successfully in the modern labor market.*

Based on the results of the theoretical analysis of legislative and normative-legal documents, scientific works, monitoring studies of the current state of pedagogical practice of vocational education, a number of contradictions are distinguished: between the need for future specialists to be able to develop their own career and lack of orientation of pedagogical technologies, which are used in the educational process; between the modern requirements for the formation of students' career competence in vocational schools and the lack of appropriate educational and methodological support for this process.

***Purpose.** The solution of these given contradictions leads to the necessity of finding forms and methods for forming the career competence of future specialists in accordance with modern demands of society and the labor market. One of the ways to solve the above-mentioned problems is theoretical substantiation of the model of forming the career competence of the use of competently-oriented learning technologies, aimed at the development of professionally significant qualities, professional motivation, updating of contents, forms and methods of professional training.*

***Methods.** In order to achieve the goal and solve the given objectives, the following methods were used: theoretical analysis of philosophical, psychological and pedagogical literature, normative-legal and methodological documents on the organization of the educational process in the vocational school, system and functional analysis, comparison, classification, systematization and generalization of theoretical and experimental data for determining the effectiveness of forming the professional competence of future supply agents on the basis of adaptive technology; theoretical modeling for constructing the model for forming the professional competence of future supply agents;*

factor-criterion modeling for the development of diagnostic tools; empirical observation, questioning, polling, discussion, interviewing.

Results. *Formation of career competence is considered to be the process which unites the purpose, the contents, the didactic complex (principles, pedagogical conditions, tasks, methods, techniques, means, the educational environment) and the result of the educational process in a single integrity, ensures the students' formation of knowledge system, skills, readiness for professional success and determination of the trajectory of own professional growth.*

In order to visualize the stages of formation of the career competence of future qualified specialists in the vocational school, a structural-logical model was developed that describes a complex of qualitatively different but interrelated and interacting components.

The conceptual principles of modeling the process of formation of the professional (vocational) educational institution students' ability and readiness to determine their own trajectory of professional development, achievement of career success and self-improvement on the basis of the competence paradigm of vocational education, applying the principles and pedagogical conditions of the system, activity, adaptive approaches to organizing the educational process are revealed. The profound characteristics of the target, content, organizational-technological and diagnostic-result structural components of the model of forming the career competence of future qualified specialists in professional (vocational) educational establishments is proposed.

Originality. *For the first time, the model of forming the career competence of future qualified specialists in vocational educational institutions is theoretically grounded, which enables to ensure the effectiveness of training a competitive, motivated worker taking into account his personal qualities and professional orientations. The model is based on the principles of system, competence, activity and adaptive approaches, defines the principles, pedagogical conditions and didactic tasks of formation of the graduate's ability and readiness to realize his own career orientations, characterizes the organizational-technological and effective indicators of the educational process.*

Conclusion. *The introduction of the proposed model for the formation of career competence of future qualified specialists in professional (vocational) educational establishments will ensure systematic and consistent creation of a modern educational environment and pedagogical conditions for the development of career orientations, readiness to build own trajectory of professional development and self-improvement. This will increase the quality of professional training, provide conditions for professional training of a competent worker, ready and capable of active behavior towards achieving the goal, the basis of reflection, analysis of his own professional level.*

Key words: *vocational education, professional career, model, career competence.*

References

1. Zagika O. Formuvannya profesijnoyi kompetentnosti majbutnix agentiv z postachannya v profesijno-technichny`x navchal`ny`x zakladax : dy`s.... kand. ped. nauk : 13.00.04 / Olena Olegivna Zagika; Insty`tut profesijno technichnoyi osvity` NAPN Ukrayiny`. – K., 2015. – 270 s.
2. Zakatnov D. O. Texnologiyi pidgotovky` uchnivs`koyi molodi do profesijnogo samovy`znachennya : monografiya / D. O. Zakatnov. – K. : Pedagog. dumka, 2012. – 160 s.
3. Yel`ny`kova G. V. Adapty`vne upravlinnya: sutnist`, xaraktery`sty`ka, monitory`ngovi sy`stemy` : kolekty`vna monografiya / G. V. Yel`ny`kova, T. A. Borova, G. A. Polyakova ta in. [Za zag. ta nauk. redakciyeyu G. V. Yel`ny`kovoyi]. – Chernivci : Texnodruk, 2009. – 570 s.
4. Lozovecz`ka V. T. Profesijna oriyentaciya molodi v umovax suchasnogo ry`nku praci : monografiya. – Ky`yiv : IPTO NAPN Ukrayiny`, 2012. – 163 s.
5. Pidgotovka uchniv PTNZ do planuvannya j realizaciyi profesijnoyi kar'yery` : teoriya i prakty`ka : monografiya / S. V. Alyeksyeyeva, D. O. Zakatnov, V. F. Orlov ta in.] ; za zag. red. D. O. Zakatnova. – K. : Pedagogichna dumka, 2014. – 235 s.
6. Pidlasy`j I. P. Prakty`chna pedagogika abo try` texnologiyi: Interakty`vny`j pidruchny`k dlya pedagogiv ry`nkovoyi sy`stemy` osvity` / I. P. Pidlasy`j. – K. : Vy`davny`chy`j dim «Slovo», 2004. – 616 s.
7. Pedagogichni texnologiyi pidgotovky` uchnivs`koyi molodi do vy`boru j realizaciyi profesijnoyi kar'yery` : metody`chny`j posibny`k / D. O. Zakatnov, V. F. Orlov, L. S. Zlochevs`ka, Yu. O. Pavlov, V. S. Lokshy`n. – Ky`yiv : IPTO NAPN Ukrayiny`, 2015. – 221 s.
8. Slovny`k-dovidny`k z profesijnoyi pedagogiky` / [red.-uporyad. A. V. Semenova]. – Odesa : Pal`mira, 2006. – 272 s.
9. Radkeyv`ch V. O. Pedagogichni umovy` formuvannya doslidny`cz`koyi kul`tury` pedagogiv profesijnoyi shkoly` / V. O. Radkeyv`ch // Dy`dakty`ka profesijnoyi shkoly` : zb. nauk. pr. / [redkol. : S. U. Goncharenko (golova), V. O. Radkeyv`ch, I. Ye. Kan`kovs`ky`j ta in.]. – Xmel`ny`cz`ky`j, 2005. – Vy`p. 3. – S. 66–70.
10. Formuvannya gotovnosti uchniv PTNZ do vy`boru j realizaciyi profesijnoyi kar'yery` : metody`chny`j posibny`k / D. O. Zakatnov, V. F. Orlov, M. I. Vovkovins`ky`j ta in.] ; za red. D. O. Zakatnova. – K. : IPTO NAPN Ukrayiny`, 2015. – 188 s.

Отримано редакцією 15.05.2018 р.